

Bilag 4

Uddybende beskrivelse af delprojekt 2, 3, 4 og 5 af signaturprojektet ”Smarte og grønne transportløsninger”

Administrationen arbejder på den videre konkretisering af de nedenfor beskrevne delprojekter. Bl.a. i forhold til at få partnerkredsen og ekstern medfinansiering på plads. De endelige projekt set-up samt forslag til fordeling af den afsatte ramme på 4 mio. kr. på delprojekterne vil blive forelagt til godkendelse i Trafikudvalget inden udgangen af 2019 efter bemyndigelse fra regionsrådet.

2: ”Intelligente trafikstyring og trafikinfo til at reducere trængsel og fremme grøn transport”

Beskrivelse af initiativet

Ansvarsområdet for signalanlæg i Danmark har historisk været placeret i amterne. Efter nedlæggelsen af amterne er ansvarsområdet flyttet ud i kommunerne med det resultat, at kommunerne i dag, sammenholdt med en teknologisk udvikling med mange nye muligheder, ofte ikke har de fornødne kompetencer til at navigere i markedet og lave intelligent efterspørgsel på området.

Den teknologiske udvikling på området accelererer netop i disse år og markedet viser nye bevægelser. For at tilbyde en særlig beslutningsstøtte til beslutningstagere i kommunerne samt demonstrationsstøtte til aktører i markedet, som netop tilbyder en række nye intelligente løsninger, vil et living lab (fysisk afprøvning på et vejareal), som en samlet, neutral ramme have en særlig værdiskabende funktion. En mulighed for at udbuds- og efterspørgselssiden kan mødes med formål om større gennemsigtighed, samarbejde på tværs af relevante led i værdikæden, fremvisning og afprøvning af såvel fysiske løsninger ligeså vel som nye samarbejdskonstellationer.

Der er på den baggrund i dag et uudnyttet potentiale i samordning af trafiksignaler og trafikledelse på tværs af regionen. Indsatsen kan evt. forankres og styres fra Trafiktårn Øst, hvor Vejdirektoratet og Københavns Kommune allerede har etableret et samarbejde. Københavns Kommune har desuden taget initiativ til at udvikle en strategisk trafikmodel for hele hovedstadsområdet, der kan give input til optimering af trafiksignaler og til beslutninger om fremkommelighedstiltag for fx busser og cykler. Derudover har Vejdirektoratet udpeget konkrete strækninger i Hovedstadsområdet, hvor der gode potentialer for bedre trafikstyring på tværs af myndighedsgrænser.

Projektet spiller ind i indsatsområdet ”Intelligent signalstyring” i Trafik- og mobilitetsplanen for hovedstadsregionen, og bidrager til at løfte det tværgående strategiske indsatsområde i planen ”datadeling og udnyttelse af data”.

Mulige leverancer

- Etablering af testområde med løsninger i skalaen 1:1 hos DOLL Living Lab, Hersted Industripark, hvori der indgår en dialog og afprøvning med markedet inden for signalstyring.
- Analyse og anbefalinger af governance-strukturer for, hvordan kommunerne kan forpligte sig på at samarbejde om trafikstyring og trafikledelse på tværs af kommunegrænser på det overordnede vejnet. Kombineret med kommunale workshops, hvor trafikmedarbejdere fra hovedstadsregionens kommuner kan give deres input ift. behov, samt at vi kan plante nogle idéer om tværkommunale samarbejder.
- Analyse og anbefalinger af, hvordan det nationale adgangspunkt for data (som Vejdirektoratet har ansvar for) kan understøtte fremtidens trafikstyring, trafikprognoser og datadeling – og evt. kobles til det tilsvarende svenske nationale adgangspunkt.

Partnerkredsen

Gate21, Københavns Kommune, kommuner langs letbanen, DTU og Vejdirektoratet. Det er endnu ikke afklaret, hvem der skal være leadpartner på projektet.

Økonomi

Der er dialog med projektets partnere om projektets økonomi. Region Hovedstadens bidrag til projektet tages af den ramme på 4 mio. kr. som afsættes til det samlede signaturprojekt "Smarte og grønne transportløsninger".

Projektet kan evt. forsætte næste år i Greater Copenhagen geografien og geares med Interreg ØKS-midler.

Forventet varighed

Ultimo 2019 til medio 2020.

3: "Udbredelse og udvikling af dele- og samkørselstjenester"

Beskrivelse af initiativet

Projektet har fokus på at udnytte den store transportkapacitet, som i dag findes i form af tomme bilsæder. Det skal derfor være attraktivt og nemt at opbygge partnerskaber omkring dele- og samkørselstjenester, og der skal være gode faciliteter for dem, som vælger at indfri deres transportbehov via sådanne ordninger. Fremme af deletransport kan både være med til at reducere trængslen på de mest belastede vejstrækninger i regionen og være et supplement til den kollektive trafik især i yderområderne og til store arbejdspladser eller til erhvervsområder, som ikke ligger stationsnært. Med projektet går Region Hovedstaden forrest med at udbrede og udvikle disse nye tjenester med målrettede kampagner på arbejdspladser i regionen herunder regionens egne virksomheder.

Projektet understøtter det strategiske udviklingsområde om udbredelse og udvikling af dele- og samkørselstjenester i Trafik- og mobilitetsplanen for hovedstadsregionen.

Mulige leverancer

Der findes i dag en del dele-tjenester, såsom GoMore, MyDrive og Green Mobility – som er drevet af kommercielle firmaer – ofte tæt knyttet til de store byer og til bykernen, da kundegrundlaget er højest. For at få udbredt – især samkørsel i forstæderne og uden for bykernerne vil regionen sætte gang i udviklingen af digitale løsninger, som kan skabe et udbud af samkørsel, som ikke nødvendigvis er bynært. Derfor vil projekt have fokus på, at:

- Støtte udvikling af samkørselstjenester, hvor regionens medarbejdere får adgang til afprøve samkørsel.
- Støtte udvikling af samkørsel og deletjenester, så de blive tilgængelige digitalt og fysisk, som en del af den samlede kollektive rejse.
- Udvikle og afvikle en kampagne for samkørsel i Region Hovedstadens geografi.

Partnerkredsen

Der dialog med FDM, NaboGo og evt. partnergruppen bag Moving People (private og offentlige aktører), som ledes af Gate21 – om projekt, med Region Hovedstaden er projektejer.

Økonomi

Som led i den videre dialog med mulige partnere vil projektets økonomi blive afklaret. Region Hovedstadens bidrag til projektet tages af den ramme på 4 mio. kr. som afsættes til det samlede signaturprojekt "Smarte og grønne transportløsninger". Der arbejdes endvidere på at afsøge mulighederne for at gear projektet med midler fra EU-Interreg ØKS-programmet.

Forventet varighed

Ultimo 2019-2021

4: "Tværgående samarbejde om udvikling og organisering af den kollektive transport"

Beskrivelse af initiativet

Formålet med projektet er at sikre en struktur for et forpligtende samarbejde i DOT-regi, så der kan arbejdes på at skabe en fælles retning for den fremtidige kollektive transport. Derudover er det målet at sikre en fælles prioritering af det kollektive hovednet, knudepunkter og en sammenhængende indsats på tværs af ejere, trafikselskaber og aktører.

Lovmæssigt er der ikke noget til hinder for, at der i DOT-regi sker en mere strategisk planlægning og koordinering af den kollektive trafik. Det nuværende samarbejdsforum bag DOT kan med en række ændringer – som loven giver hjemmel til – gøre det muligt at geare DOT-samarbejdet til at løfte en større opgave – her er Transport for London en inspiration.

Koordinering mellem aktørerne (stat, regioner og kommuner) er kompliceret. Det skyldes ikke alene trafikens omfang, men også trafikselskabernes meget forskellige ejerkredse, organisering og strategier. Samt divergente forretningsstrategier og incitamentsstrukturer mellem private og offentligt ejet kollektive trafikselskaber.

Samarbejde på tværs af kommuner og regioner på Sjælland med forankring i en politisk organisering med repræsentanter fra regioner og kommuner vil i højere grad kunne følge op på strategien i DOT og komme med nye indspil til trafikselskaberne. Således kan man arbejde sammen om at definere en fælles vision og strategi for den fremtidige kollektive transport i hovedstadsområdet om, hvordan man kan gøre kollektiv trafik førstevalg for flere.

Denne fælles vision og fortælling kan også danne afsæt i beslutninger med konkrete tiltag og investeringer, der kan styrke det kollektive hovednet og arbejde hen mod at samle trafikselskaberne og trafikledelsen på tværs af kommunegrænserne og forskellige transportformer.

Den samme politiske organisering kan også pege på konkrete indsatser, som kan lette trængslen eller gøre kollektive rejser mere attraktive – og emner som kørselsafgift, supercykelstier, delemobilitet, Parker & Rejs-anlæg, Mobility as a Service og udviklingen af Rejsekort/Rejseplanen vil kunne tages op – og danne grundlag for politiske diskussioner og prioriteringer i regioner og kommuner.

Som led i projektet opdateres den analyse og række af anbefalinger, som Struense&Co kom med om "Transport for Greater Copenhagen" (2016) – da der sidenhen er kommet ny lovgivning og et nyt regeringsgrundlag.

Mulige leverancer

Projektets fokusområde er at skabe debat og fælles anbefalinger til organiseringen af den kollektive trafik i hovedstadsområdet ved at levere:

- Mulighedsanalyser med anbefalinger – med udgangspunkt i "Transport for Greater Copenhagen".
- Kommunikation til at skabe dialog og handleplan med nøgleaktører.
- Endelige anbefaling – og handlepapir.

Opgaven sendes i udbud evt. i delt op på leverancer

Partnerkredsen

Den politiske styregruppe i Movias geografi (som består repræsentanter fra: Region Hovedstaden, Region Sjælland, KKR Hovedstaden, KKR Sjælland, Københavns Kommune, Movias bestyrelsesformand)

Økonomi

Region Hovedstadens bidrag til projektet tages af den ramme på 4 mio. kr. som afsættes til det samlede signaturprojekt "Smarte og grønne transportløsninger".

Forventet varighed

Ultimo 2019 – ultimo 2020.

5: "Tværgående datasamarbejde og skalering af digitale prototyper, som mindsker trængsel og styrker klimaindsatser" (forprojekt)

Beskrivelse af initiativet

Der udvikles i disse år flere digitale løsninger i samarbejde mellem kommuner og regioner i Greater Copenhagen, bl.a. i Region Hovedstadens fyrtårnsprojekt, *Den Regionale Datahub*, som blev igangsat i samarbejde med kommunerne i Loop City i september 2017. Den Regionale Datahub favner nu 21 deltagende kommuner, og der er udviklet 13 prototyper, som ved brug af data har demonstreret positive gevinster i forhold til at mindske trængsel, øge klimaberedskab og effektivisere regionens og kommunernes drift.

Den Regionale Datahub udløber med udgangen af 2019, og der er derfor behov for at udbrede de bedste prototyper, som kan indgå i større samarbejder og partnerskaber om at løse regionale samfundsudfordringer til gavn for regionens borgere. Samtidig er der behov for at udvikle endnu flere smarte digitale løsninger og sætte et fælles fodslag for et tværgående datasamarbejde i større skala i regionen. Dermed kan løsningerne tænkes bedre sammen, f.eks. når det gælder fælles standarder for at indsamle og dele data, så data kan bruges i fælles digitale værktøjer og visualiseres eller samles på digitale platforme eller data kan modtages fra sensorer over en fælles digital infrastruktur.

Formålet med forprojektet er, at:

1. Igangsætte et samarbejde som dels kan skalere de løsninger, som er udviklet i Den Regionale Datahub og eventuelt udvikle nye digitale løsninger, som kan imødekomme flere af de identificerede udfordringer, der er i regionen.
2. Igangsætte et forarbejde, som kan forberede og starte et tværgående datasamarbejde, som også er forankret på højere og eventuelt politisk beslutningstagerniveau.

Mulige leverancer

- Der etableres ét eller flere partnerskaber for de mest succesfulde prototyper, der er udviklet i Den Regionale Datahub.
- Der udvikles eventuelt nye prototyper, som kan bidrage til at løse flere regionale udfordringer.
- Der igangsættes et forarbejde, som kan udgøre en forberedelse og opstart på et datasamarbejde og udgøre et grundlag for en større indsats, som kan forankre et tværgående datasamarbejde på både teknisk, direktør og eventuelt politisk beslutningstagerniveau.
- På det tekniske niveau er der bl.a. behov for at samarbejde om, hvordan data kan deles og bruges på tværs af flere løsninger, som udvikles ikke kun i Region Hovedstaden, men også i resten af landet, Europa og international.
- Politisk er der behov for inspiration fra eksperter og en dialog, som kan rammesætte arbejdet med at dele data i regionen, som kan udvikle et økosystem for data og digitale løsninger samt sætte retning ved udmøntning af midler til konkrete beslutninger.
- Der vil blive gennemført diverse videndelingsindsatser, møder, workshops mv., som kan resultere en større dataindsats på både teknisk og politisk beslutningstagerniveau.

Partnerkredsen

Udover Region Hovedstaden forventes følgende partnere at indgå i projektet: Gate 21 og en række kommuner (bl.a. Vallensbæk Kommune, Københavns Kommune, Egedal Kommune). Derudover arbejdes på deltagelse af private aktører, som bl.a. er involveret i de digitale prototyper.

Desuden er det forventningen af flere andre partere – som bidrager til projektet uden direkte finansiering af projektøkonomi og projekttimer – bidrager og følger projektet, bl.a. andre aktører, som kan være dagsordenssættende for deling af data mv.

Økonomi

Region Hovedstadens bidrag til projektet tages af den ramme på 4 mio. kr. som afsættes til det samlede signaturprojekt "Smarte og grønne transportløsninger".

Forventet varighed

Ultimo 2019 – ultimo 2020